

videndū magis a pōri distinctōem mortal
a veniali. Et qdē sicut volūtatis diuine nul
la est ratio querēda prior. sic de duabz offen
sis cur istā velit carere venia /z alteri veniaz
p̄stare /nō possum? ab alio pōri q̄s a volun
tate diuina rectissime iudicāte sumere ratōez
Cui autē placuerit curiosior in h̄ p̄seruatō
legat braguardinū in summa p̄tra pelagia
nos. Porro iuxta hūanam ratioem /z equi
tatē ciuilibz /z apud nos politicē (qua ratio /z
eq̄tas exemplar suū a deo trahunt) deduci
mus aliquē actū esse dignū mortis extermi
natiue. quia de p̄ se est dissolutiū? amicitie
legalis. aut illius q̄ est suūp̄ius ad p̄ncipes
suū aut aliorū cum seip̄o. vel ip̄oz ad inui
cem /z ad p̄ncipē. vt est crimē lese maiestatis.
vt est seditio /z scisma. /z ciuiliū crudelis dissī
patio /z heresum dogmatizatio /cū silibus
Dū vero tal' amicitie legal' ordo nexuqz so
lūmodo turbat paulisp̄ per aliquē actū aut
tenuiter impedit /aut habz circūstātiā ali
quas excusantes. tūc iudicio n̄ro illi actui
sola debet ciuilibz punitio tp̄alispz. Sic enī
natura abūcitatē se penit? q̄ suūp̄i? destructi
ua essent. alia cōpescit moderat? /z corrigit.
ita corpus mysticū politicē refecat ex toto p̄
tes putridas /z p̄tagiosa p̄nicie nocituras
alijs sanioribz. Egris h̄o p̄tibz /nō tñ vsqz
quaqz corruptis medet lenioribz penaz fer
ramētis atqz cauterijs. neqz pari punitōne
vtit apud eū qui leuibz verbis iniuriat p̄
rimo /z q̄ occisor ip̄ius ē. Ita nō p̄mittit re
cta ratio vt p̄ q̄busqz nocūis et leui p̄stituti
onū trāsgressiōe possit a sup̄ioribz statui pe
na mortis. q̄nto min? ip̄i possunt aut debēt
imponere reatū mortis et̄ne ex friuol' caus
et ex qualibet violatōe cōstitutionū suaruz
quaz multas aboleri pl? haberet vtilitatis
q̄s nocumētī. Hic opinat? est vn? ex docto
ribz q̄ p̄ furto simplici non est aliq̄s morte
plectēdus. quoniā dñs q̄ dedit hanc legē.
Nō occides. nō exceptit in sua lege rigoris
/z rationis casuz furti simplici. q̄nto min?
hoc in lege mītitatis. Ita fatu? estz plat? q̄
p̄ sui libidine aut motu capis se putaret ha
bere p̄tatem mox excōicandi aliqū. Quā
uis de p̄mo casu possit haberi rō sufficiens
exceptōis ab hac lege. Nō occides. dū fur
tū nimis /z nimis inualesceret in politicis /si
nō tali rigore puniret. quēadmodū de fals
monetarys dicunt. Est enī lex dei /z nature
vt auferat malū de medio n̄ri si corp? totū
mysticū nimis inficere aut p̄dere formido

fit. Expedi opinioz qz p̄ticularia mag? eru
diūt ad eadē descēdere nō q̄dez ad oīa. hoc
enī quis facere speraret. sed vl' ad pauca ex
q̄bus poterit iuxta vniuersales regulas an
tedictas assumi de reliqz securiori facilita
te iudiciū. Dicam? igitur q̄ nō oīs profi
tens legē euangelicā /z ad obseruatōem sui
se obligans peccat mortaliter in omni trans
gressiōe cuiuscūqz p̄tenti in eadē lege. Hoc
prius deducebat in antiq̄ lege /z equalit' est
de noua. Hui? ratio est /quoniā in lege an
tiq̄ /z noua multe sunt traditōes que q̄nqz p̄
cepta /q̄nqz mandata /q̄nqz iustificatōnes.
q̄nqz leges diuine nominant. quaz tñ aliq̄
sunt p̄cepta stricto nomie fm̄ p̄mā latitudi
nez. Alie sunt monitōes bone /iuxta secūdā
latitudinē. Alie sunt consilia. Alie p̄suma
ta iusticia. Non est aut par trāsgressio in p̄
mis /z in tribz reliqz. N. si q̄s dicere volu
erit q̄ p̄fitens xp̄ianā religionē i baptismo
/z ad ei? obseruatōem semet astringēs /nō in
tendit se obligare nisi ad illa que cadūt sub
p̄cepto p̄pe dicto. Reliqua h̄o obseruabit
put mandāt. monitōes scz vt monitōnes.
cōsilia vt p̄silia. /z ita de p̄summata iusticia.
Talis itaqz sic loquēs cōuenit i renobiscit.
Non enī aliud dicimus intelligēdum fuisse
apud antiquos iudeos dū sub voto /z p̄f
sione /z anathematizatiōe iurabāt exp̄sse et
publice se oīa obseruatuos q̄ lex mādabat.
h̄ est q̄ legislator de? mandare et qliter man
dare volebat. Quis enī tūc vel modo pos
set absqz manifesta temeritate iurare q̄ nun
q̄ peccaret v̄tialiter. q̄ a nullo p̄silio euāge
lico recederet. q̄ p̄fectā in omnibz iusticiāz
sequeret. Non minor esset temeritas oīa ac
cipe pro p̄ceptis p̄prie dictis que lex euā
gelica cōtinet /z que p̄fessi sumus. Sic enī
omnis ebrietas. oīs crapula. oīs cura secu
li. omne verbū ociosum. omne mendaciū.
omnis vana gloriatio. /z sollicitudo pro tē
poralibz /z talia sine nūero fieri non possent
absqz piurio /z p̄uaricatiōe p̄fessionis sue.
Ad h̄cimus subinde q̄ i nulla religiōe q̄n
tumcūqz voto firmata cadit obligatio sub
pena peccati mortal' ad oīa seruanda q̄ i
regula cōtinent. Oppositū asserentes pha
risaica p̄sumptōne deliraret. qui traditio
nes suas pl? q̄ legem euangelicā obligare
defenderent. Itaqz si in euāgelica lege que
dā mandant sub quadruplici latitudine /z
critudinis p̄cep̄ta /nullus mirabitur si
sancti patres ad exemplar illi? legis multa

anime

statuerunt non sub rigore precepti proprie dicti / sed quedam vt monitiones. quedam vt consilia. quedam vt pfectones. Quis nesciat plures esse pfectones in quilibet religioe imo et politica / que magis sunt ad quendam decentiam et honestatem / ad pfectois inductoem quam ad necessitatem. Cuius ponit exemplum magister Nicolaus de lyra super illud Barthe. xv. Ad lotis manibus in aducare etc. De hoc genere sunt fere omnes institutiones regulares in religionibus. vt de silentio tenendo. de disciplina in claustris. in mensa. in capitulo fundata. et generaliter de omnibus preceptis que Bernardus facticia nominauit. Verum arguat ita aliquis. Omnis violas iuramentum aut votum peccat mortaliter. Nam quis negat omne piurium esse mortiferum: sed Johannes monachus iurauit et vouit hec et hec omnia seruare que sunt in regula. non enim fecit exceptionem / sicut nec cum iurauit et vouit in omnibus obedire suis superioribus. Igitur in omni transgressioe homini voti et iuramentis obedientie peccat mortaliter. Propterea loquela eius in claustris erit mortalis. Inobediencia similiter cuiusque mandata sibi per abbatem facio. Alioquin quid adderet super seculares pfectio regularis. Rursus si secularis vouet vel iurat quod ibit cras pegrum ad nostram dominam. aut quod die mercurij abstinebit a carnibus. aut aliquid homini plus indifferens. si transgrediatur ultra / nonne criminaliter deiecit: Nonne fractiois voti reus tenebitur. Cur non similiter religiosus in votis regule sue. Respondent ad hec primo dicentes. quod sic in preceptis ita in votis et iuramentis et obedientia quadruplice latitudine rectitudinis fas est assignare. et pinde aliquo impletio iuramenti erit de necessitate. aliquo de congruitate. aliquo de consilio. aliquo de pfectioe. similiter de voto et obedientia. Et quidem de obedientia pmissus est apud doctores talis distinctio. vt aliqua sit de necessitate. aliqua de pfectioe. Consequenter diceret non oem iuramentum aut votum aut obedientie transgressioem esse mortaliter. imo nec venialiter culpabile. licet semper imperfectam. Sicut et religioe dicimus nihil esse adeo consilium quin in casu cadat in preceptum. imo ad preparationem animi semper ligat. Quod si quis abhorret hunc responsiois modum accipiat alterum. sciat tamen vtriusque silentem esse in re sententiam. Iuramentum est et votum nunquam ita pferuntur absolute quam interpretaciones. conditiones. glosas. et ciuiles intelligentias suscipiant. vt sapiens episcopus iudicabit. hoc iam

super dixisse meminimus. nec desunt iura ad Bernardum. Cum enim finis omnis legis sit charitas secundum apostolum. Cum preterea religioes et autoritates prelatorum date sunt ad edificatoem. non ad subuersionem et illaqueatoem fidelium sequens eis summittentium. quis audeat dicere vel cogitare quod sancti viri spiritu sancto pleni supra iugum christi suauem et facilitatem legis sue ad iurandum voluerit onus grade totius et talium constitutionum sub obligatoem pari ad precepta pure diuina. hoc est sub reatu damnationis eterne. Hoc se baculo responsiois tenebat olim dominus Petrus abbas cluniacensis in epistola missa ad sanctum Bernardum. vbi dedit omnem regularem institutionem inuolantem manere quantumcumque mutet / dum charitatis lex et regula in his que sunt custodit. Quare obrem eius carnis et vsus pelliciois et aliorum huiusmodi / quibus licet regularis institutionis superficies aduersari videtur. eidem consonat in casu charitatis et necessitatis. Cuius simile in libello de preceptis et dispensationibus dicit Bernardus. quod vbi regulariter viuunt vbi consuetudines laudabiles per tempore et loco obseruant. Ita et his ego videam concludendum quod aliquando monachus abstinet a carnalibus dum scrupulosus obseruator regule videri vult. erit eiusdem violator. et hoc si tanquam singularis ferus turbet alios / et quasi reos sue abstinentie puritatis sanctitate condonet. Quis magistra charitas aut charitatis comes necessitas. aut consuetudo laudabilis per superiores tolerata vel imposita excusat absoluitque. Sed heu rarus valde casus talis. vti nam crebrior non esset transgressio per excessum quam per diminutum. Propterea non diximus ea que dicimus ad laxandum frenam luxurie. gule. et inobediencie / non ad dissolucendum rigorem regularis discipline. non ad habendum velamen malicie libertatis. seorsum a nobis hoc sacrilegium. Sed quod interim querimus inuestigare quousque et quantum obligatio regularis extendit / ne vitare cupientes scillam nimie laxatois precipitemus nos et alios in caribidem false et austere obligatois / quoniam nam displicet infidelis et stulta promissio. Infidelis si non implet. stulta si discretioe non salitur. Predicabam aliquando peccatores non obligari statim ad confitendum post peccatum. sed certis temporibus / vt semel in anno et in articulo mortis / et dum suscipiendum est sacramentum. quousque confessio crebrior proficeret. Inculpatus super hoc ab

De vita spirituali anime

aliq̄bus quasi laxarē habenas peccātibus
Respōdi p̄mo q̄ de nō indigebat meo mē
dacio ad p̄uertēdum cito pctōres. Deinde
addidi. quid p̄ficeret inq̄s. imo q̄d nō obel
set generare p̄sciētias erroneas ap̄d popu
lum. quia nec illis se p̄formarent magis q̄s
pus eundo ad p̄fessionē. et ita peccarēt. nec
ad gr̄am suscipiendā nisi in p̄fessioe se dispo
nerēt. q̄niā hoc posse desperarāt. Ita dum
sanare vulnera false putaret. ego p̄o illa lace
rarē et augetē. Deniq̄ iusto strictior p̄scien
tia quādoq̄ nocet amplius q̄s laxior. Et q̄
Breg. ait. Bonaz mentū esse illic agno
scere culpam vbi non est. Blosatur agno
scere. id ē formidare. exēplo Job q̄ verebat̄
omnes actus suos. ¶ Ex p̄dictis deinceps
ad alia clarescit respōsio. Fatemur itaq̄ iu
ra p̄fatu responsiois modū q̄ ois violatō
iuramenti et voti et obediētie mortal̄ existit
vt in maiore sumit. sed minore negam⁹ q̄
iuramentū et votū cadāt isto mō sup oia q̄ i
regula continent. ¶ Sup q̄ igit cadūt et su
p q̄ n̄ tu forsan inq̄res. Accipe regulā gene
ralem sup sola p̄cepta p̄be dicta. h̄ est fm̄ p̄
mam latitudinē p̄siderata. cadit h̄ mō vo
tum et iuramentū p̄fentis regulā. Plane
q̄cqd aliud v̄ba sonāt interpretatio tal̄ habē
da est. tū p̄ rectā rōem. tū p̄pter superiorum
discretōem. tū deniq̄ p̄ legē que maior ē. le
gem diuinā legē charitatis. ¶ Obijcies for
tasse de multis simplicib⁹. imo et l̄ratis. qui
religiōem intrātes et regulā audiētes putāt
ex intēdōe vouere se et iurare fuaturos abs
q̄s exceptiois et cōditiois adiectōe omnia q̄
illic cōtenta sunt. R̄ndemus q̄ si humiles
sunt. sicut eē debēt. n̄ ita adherēt sensui suo
q̄n̄ explicite v̄l ip̄licite. actu v̄l habitu pa
rati sint stare in talib⁹ ad interpretōem et iu
diciū prudentiorū. Prop̄tea sicut in adora
tiōe imaginū p̄ eccliam et alijs plurib⁹ sim
plicitas aliq̄z errat quos tamē saluat pia fi
des et intētio saltē general̄ faciendi ea et non
aliter q̄ et q̄liter ecclia tenet. Non sec⁹ i istis
existimandū puto. et iā ita supius respōdis
s memoramur de iuramētis factis in vni
uersitatib⁹ et collegijs. que ab hominū mēo
ria nunq̄s impleta sunt. ita dicim⁹ (ne repe
tere nos opteat) de oib⁹ statutis collegiorū
vniuersitatū et capitulorū cū dicitur alicui
Tu iuras fuare inuolabilē oia statuta. iu
ra. p̄uilegia. libertates. p̄suetudines laudabi
les. nec ip̄is quōlibet p̄traire clam v̄l occul
te. directe v̄l indirecte. et obediēs tali vel ta

li superiori tuo in oib⁹ licitis et honestis De
hinc p̄ricularia legunt quoz nō est numer⁹
¶ Q̄s horredū onus q̄ intolerabilē sarcinā
angelicis etiā humeris formidādā. ¶ Iu
gū pl⁹ q̄s ferreū. ¶ Laqueū que intrās null⁹
euadit. si sic accipiat tale iuramentū vt nu
da v̄ba sonāt. et si nulla interpretatiōe mitigat̄.
sed nō ita est. mitigat̄ plane. Alioq̄n p̄ter iā
dicta null⁹ fere intrat austeritatē. religionē
exēpli gr̄a. q̄s vniuersitatē parisiensem. At
tento q̄ opinio p̄babilis tenet nō min⁹ ob
ligare iuramentū q̄s votū. ¶ Logimur ergo
certa rōe tale iuramentū interpretari civiliter
Aut in illo q̄sdā latitudines statuere modo
scz sup̄dicto in p̄cedenti lectiōe. ¶ Est autē
interpretatio hec aut silis q̄ iurās seruabit ea
sicut a legislatorib⁹ ordiatā sunt et ordinari
debuerūt. vtputa p̄cepta p̄be dicta vt p̄ce
pta. monitōes sicut monitōes. p̄silia sic cō
silia. q̄ insup obediāt in omnib⁹ licitis et ho
nestis superiori suo. Verbi cā. sit ille rector.
obediāt inq̄s in eis que ad officij rectoris
spectāt. et q̄ p̄ utilitate manifesta politic̄ cui
p̄est sibi p̄cepit. fm̄ institutiōes et p̄suetudi
nes laudabiles eiusdē politic̄. et nisi valeat
legitima excusatione vel exceptiōe se tueri.
¶ Ut quia plus alijs gratis onerat. aut q̄ ab
alijs v̄gentiorib⁹ impedit. ¶ Si nō possit
ita iurās docere sufficiēter d̄. impedimento
legitimo ille q̄dē puniet p̄ rectorē civilit̄ de
inobediētia. Ceterū de q̄ cor intuet̄ eūdē li
berabit. Deinde p̄tz q̄ nō om̄e ipositū fie
ri generaliter p̄ iuramentū et sub om̄i pena
vt fuit nūc passim cōuocatiōes generales
vniuersitatis. obligat semp sic vocatos et iu
ratos ad mortale p̄iuriū dū omittūt. ¶ Si
quis alit̄ dicendū putauerit videat quid di
cat. Ego interim sic dici posse opinor i hu
militate mea paratus ad correctiōnez. ¶ Te
terū q̄d arguit de votis p̄ricularib⁹ seculari
um. dissimilitudinē habz ad vota p̄mūta
tū. q̄m̄ vota in p̄mūtatib⁹ interpretāda sunt
magis ad intentōem cōmunē q̄ illic habet̄
aut h̄ri debz q̄s ad p̄ricularē intentōez vouē
tis. ¶ Nouēs aut̄ p̄ricularit̄ in re p̄pa sic ē au
tor iuramēti. ita est su⁹ interpretator ex inten
tione p̄pa. q̄suis intentio si sit palā erronea
aut stulta. peccat certe. nec ad voti ligat im
pletionē. imo q̄ superioris auctoritati semper
reseruetur. habet vsus general̄ ecclie. Alio
quin nunq̄s p̄sumeret vota subditōrū. sic
mutare dispensare relaxare. Deniq̄ queri
tur. ad quid proficiet institutio regularis?

De vita spirituali anime

et absque precepto quolibet ignorantie vel fragilitatis vel impotentie velo. sed per sola libidinis transgressiones que monita sunt. religiosus effrenis est ad omnia velut vinum ex secularibus. palam est quod preterit. presertim si super his ipse addiderit pertinaciam quam recuset disciplinam. Sic accipientium reorum illud Bernardus. et aliorum communitate dicentium talia esse criminalia si contemnant. vel si fiant ex contemptu. Carere autem habet contemptu qui ex fragilitate humana vel quadam leui curiositate frangunt silentium. aut talia agunt opposita his que monita sunt. Uel secundum Bernardum. facticia. precipue quod parati sunt ad disciplinam ordinis. si et dum illa iuste requirunt ab eis conformiter ad regulam institutionem et consuetudinem bonam in talibus obferunt. Hostis ideo frones sic moderamus. quod non liceret abbati seuerius iusto preter regulam et consuetudinem punire talium monitorum transgressores. Multo minus in vniuersitatibus et collegiis ceterisque politis. nam in talibus consuetudo legem facit. Iuxta hoc videre est quali reatu castigant transgressores ieiuniorum ab ecclesia institutorum horarum canonicarum et festorum et sabbatum. Et si per libitum preter latus absque consensu subditorum imponere eis iuga magna festorum aut aliorum exercitiorum spiritum alium preter manifestam utilitatem et necessitatem cultus dei per loco et tempore. Sic absque consensu occidentalium non fuissent apud suos sacerdotes interdicta matrimonium. Nam orientales quod dissenserunt ipsi ut nubant licet. ita de plurimis in quolibet politia. Rursus tercio religiosus. quod non sibi soli vivit sed ceteris tam benefactoribus vivis et mortuis quibus consociatur et coadiutoribus suis. Reliquum est ut ipse regularis vivat sub iugo quadam obligate cum ceteris. alioquin scandalizaret suos. et ita melius esset ei ut suspenderet mola asinaria secularium negotiorum ad collum suum. et demergeret in profundum maris angustie et tribulationis. Nec societas et hoc scandalum periculum faciunt ut sedulo aliquo facere vel omittere teneatur. Potest insuper astrigi per bono totum communitatis religionis ad aliquo que si solus esset libera mente respiceret. Quid mirum dereliquo quando ipse princeps secularis preter quadam ex subditis inuitos ad aliquo appellere per manifesta necessitate communitatis. Ita in vniuersitatibus et collegiis. Ex hoc preter silentium frangere erit in casu scandalum grade delictum. aut si aliquid talium offensarum alium de leuium. dum nouit vel tota religio ide turbatur. ita ut negligendo minima ipse religionis vigor paulatim decidat

et in magnis etiam totus abscedat. Terz est itaque quod apud Salustium dicitur Julius cesar. In maxima fortuna minima est licentia. Sic in maximis viris vel ordine vel scititate vel gradu subleuatis tanquam positus in exempla aliorum multa quibus non licent in publico saltem. que alium de vel in occulto liceret. Sic forte carthusien. absque peccato mortali in casibus multis posset vti carnibus si solus habet posset. et si paratum est cor eius discipline ordinis subiaccere. hunc tamen ronabiliter dicit tunc copescere et scandalum formido et aliorum prospectus. Propterea puniuntur tanta seueritate defectus qui sunt circa mysteria sacrorum maxie in missa tractando hostiam sacrosanctam et indumentis mysticis ornando se. quibus illic possit negligetia surrepere venialis non mortalis. sed ita placuit scandalum sedare seueritate vindicte. Quod si quis ex sacerdotibus dixerit quo pacto potuit absque consensu proprio fieri super se statutum ne matrimonio iugeret. Rndemus quod neque hoc factum est. Sed si querit imputet sibi qui talem statum sponte delegerit. Quis cogebat eum sed quis cogere poterat. Nullus si non forte ne cessitas publica aut reuelatio diuina aut culpa propria que sic arceri merebatur accessisset. ante votum libertas. prout facta est necessitas. Quod si dixerit itez quod consensus mutus viri ad feminam facit matrimonium de iure naturali. Constitutio igitur pure positina que pacto valuit inuvalidare ius illud. sed neque inquit expressit quecunque voti. Rndemus ad vltimum quod non solum votum sed votum solennizauit per ordinis susceptores. si nesciuit sciat. At si per modum turbat quosdam ex doctoribus nominari Durandum. Dicimus autem ex hoc sic incidit quod ecclesia vel habuit hoc ex inspiratoe spiritus sancti a quo regitur. vel quod consensus in christum quodammodo politicus est subest autoritati superioris. quod obre potuit ex certa necessitate prohiberi ne fieret et inuvalidari si fieret. Hoc in aliis consensibus politicis venditionum et emptionum palam constat. Sed ad rez nostras redeo. Dicimus quod monita salutaria sunt in religionibus. quibus adhibentur pene temporales ut seruentur. Que est hec religio. opponet aliis velle homines timore non filiali sed plane seruilis ad obsequium diuinum trahere. Rndemus quod nemo repete fit summus. a timore seruilis recipit filialis. Quin etiam timor iste seruilis radicaliter est filialis ex voto primo quod ex charitate supponit peccasse. Ob hoc non absurdum mihi videtur si dicantur actus inde pullulantes etiam dum

p hora solo timore discipline plene lauda-
biles esse et suo premio non carere. Tulnerat
adest alijs / horret manu medici / timet ce-
deredoloribz / postulat vt liget. et si postmo-
du ipeligar reclamet / et nertus excutere sa-
tagit. sanat tñ et laudat. sibi quoqz sua neces-
sitas in iocunditate vltionca mutat. ¶ Sū
murmurantes adhuc alijs audire videoz
ex his q potestate habere sup alios. et ipi ni-
hil subijci gloriant. Tu tota inqunt supio-
rum autoritate in subditos enervas. eis su-
per alios qd relinquis? Tu subide magna
et libera inobediētie via pandis qua in tan-
ta punitate puaricatōnū artare debueras. De-
nig ex h multiloquio tuo / ex inuolutōe sen-
tentiarz sermonibz imperit / nihilū magz qz
antea docti sum? / dū ad ptielaria veniedū
est. ¶ Audiant q tales sunt ex ecclia pastore
ecclie. nō dñantes ait in clero sed forma fa-
cti gregz / et illud dñi p Ezechielē impropo-
riū. Vos cū austeritate impabatis eis. Il-
lud quoqz xpi. Imponūt onera gūia et im-
portabilia etc. Intelligāt tandē esse pceptū
omnibz vt nihil addat aut diminuat ex ver-
bis dei si se velint audiri. Audiat pmo do-
minū in lege sua / et id qd audierint tanqz p-
cones et interptes alijs min? instructis de-
nūcient. nō sua s; dei autoritate. Ita demū
q eos spernet deū spernet / eterneqz mortz re-
um se faciet. Uex in ceteris q christi lege ne-
quaqz firmata sunt. q pterea magis ad ciui-
litatē hui? vite pficiunt / statuāt ipi q statuē-
da vtilit agnouerit. Ita q statuta hec inqz
tū sua sunt haberi velint quasi monita et fa-
cticia. quoz ifirmi trāsgressores tpali non
eterna mulctatōe plectēdi sint. Ceterz palo-
gizant q sic argumētant. Non est ptas nisi
a deo. et quicqd pcpim? vice dei pcpim?
qcd iubemus in terris illud approbat de-
us in cel. Nā igit pcepta nra diuina sunt et
paris ad euāgelii autoritatis. ¶ Plane sic
cluderet quicqz pnceps etiā paganus se
ipm hre autoritatē etne vite et mortz. Sic
cluderet ois licentiat? in theologia et de-
cretis se hre potestate iterptādi sacra septu-
ram et iura. nō solū scholastice sed et doctri-
naliter. s; et aplica autoritate. Sic libri oēs
ab ecclia approbati omnes essent articli fi-
dei sicut biblia. ¶ Fatemur itaqz datā ptatē
et pncipibz ptatem a deo. sed refert qualitē et
qlem. Doccāt nos exēpla positā licentiādo i
theologia et decretis. datā a papā autoritas.
qlis autoritas? exponēdi et interpretandi sa-

crā scripturā. nō tñ vt expositio illa sit auto-
ritas aplica / sed est declaratio qdā mgtalis
et scholastica Libros scroz approbat eccle-
sia. nō tamē vt robur autoritatis teneāt par-
ad eccliam / s; vt sciant in multis esse vtilēs
ad edificatōem Non sec? est i pposito. Pre-
lati siqdem et pncipes habēt autoritatem a
deo regēdi populū suuz p leges et instituta
vltia leges diuinit? inspiratas. nō q leges
sue et institutōes cēfende sint diuine. sed reci-
piēde sunt vt salubria monita / nec leuēt pte-
nēda Alioquin trāsgressio penā habz / nō
qlēlibet sed qualē possibile fasqz est hoies i-
fligere. Propterea cludim? maiores deberi
obediētiā ptatis et pncipibz / et eis i quibz
sūt solū velut pcedēs et nūciū / qz i ill q suo re-
licta sunt arbitrio statuēda. Exēplū mani-
festū est in pcomibz denūciantibz pplo legē
regis. ¶ Nouissime q inculpant nos tanqz
dilatem? via inobediētie. q insup nihil edo-
cemus. Virū nil accidit. Quid enī vel di-
ci vt scribi vt fieri pōt a calūnijs alienum?
Scim? q reprobis etiā oia coopant in ma-
lū. oibz abutunt. oia in laqos et decipulas
pedibz suis vertūt. Nihilomin? solē et plu-
uias null? dicet inutiles. qz ex eoz actiōe fi-
cut germināt vtilēs plātē. Ita plures infer-
tiles pullulāt. nec flos vineaz ideo ex termi-
nādus est / qz bufones necat. Plane malus
tā laxo qz stricto fune laborat / iuxta vbum
flacci. h est / i malū suū trahit doctrinā tā la-
xam qz strictā in moribz. ¶ Deide mlto mi-
nus amiramur / dū dicūt se nihil a nro mul-
tiloquio doceri nos noui nihil attulisse. Ex-
cusāt me pfunditas materie quā Aug? taz
pspicax doctor qdā loco dicit. aut non aut
vixi hac vita attingibile. Consolat me p-
terea dictū cuiusdā hismenij a Hiero. repe-
titū. Dibi cecini et musis. et si nemo ali? au-
dierit. qz de nonnullis aliter spero. Vos
alios vo qz oculos mentis et corpis obuol-
uit crassa nubes desiderioz et fantasiay car-
naliū. qb nō schola sed dischola. vanitas nō
vitas placet. quos cure iuges vicioseqz cō-
fundūt. nūqz expecto vt aliqd tenue. aliqd
eleuatū et resolutū accipiāt. nō si ipm etiā so-
lem digito vt aiunt pdiderimus. ¶ Neqz tñ
vsurpo mibi tale aliqd tradidisse quod ab
alijs dictū nō sit pri?. Hoc ego poti? i lau-
dē mibi deputato / qd dicta scroz et docēnā
que p muis est in ore et cordibz hominū. me
is verbis explicui / et veritatis lucidā sentē-
tiam quasi de qdā inuolutro fumoso discor-
ll

Lentilogium

diū verborū feci splendescere. dicā modesti⁹
facere conat⁹ sum. Quod an pfeceim illoz
sit iudiciū q̄ pspicaciores viūs habēt. cui
p̄cipue iclite p̄ceptor. cui sicut p̄fatiuncule
inītiū. ita finem hui⁹ opis dedicam⁹

Finitū est hoc opus Anno dñi
Mcccclxii. die. xv. Januarij

Lū in prologo tra

ctatus p̄cedentis pollicitus sit cācellarius
se tres p̄tes traditurū. z nō nisi vnā absolue
rit. nō videt ali⁹ tractatus ueniēt⁹ p̄ scda
p̄te subūgi posse q̄ centilogiū ei⁹ de impul
sibz. id quod dephēdi p̄t ex p̄bis ei⁹ q̄ legun
tur in tractatu octauo sup Magnificat p̄ti
tione p̄ma circa finē. i hūc modū. Discipu
lus. Venit in recordatōem illd̄ scriptū tuū
p̄ sex lectōes vbi dictū apli tractās. In ip
so viuim⁹ mouemur z sum⁹ / distinxisti q̄
druplicē vitā spūs. Porro de motu z statu
nro i do p̄stolabāt aliq̄ fmonē. Hūc adue
nit occasio loq̄ de motibz impulsū bonoz
et maloz dū nūc impulsos z depulsos susce
pit z tremiscēs moriētū terra / velut in q̄dā
statōis serene sinu. ¶ Aḡ Lentilogiū acci
pies seorsum de impulsibz / cras p̄trea duz
suppetit hora plima rursus me loq̄nte et te
auscultante de bo noz p̄tra malozū angelo
rū officio q̄ctus accipies.

Lentilogiū de impul

sibus mgrī Johis d̄ gerson. cācel. parisiē.

u

Eposuit potē

tes de sede z exaltant hūiles
Lentilogiū de impulsibz q̄bz
nūc potētes deponūt. nunc
exaltant hūiles / traditur⁹ sum. mouet text⁹
nī de cātico marie. mouet z illd̄ qd̄ ab ap̄lo
positū p̄dē tractauim⁹ In deo viuim⁹ / mo
uemur z sum⁹. Dictū fuit p̄ sex lectōnes de
vita q̄druplici q̄ ad p̄bū viuim⁹. Dicem⁹
nunc i ocio de motibz. q̄bz cognitis q̄es ci
tius inotescit / quā denotat p̄bū sum⁹. Sic
z nauigatōe fluctuaga / venim⁹ ad portū
solidū. sic ex pegrinatōis ambulatōe ciuita
tis termin⁹ expensat. Loq̄mur p̄ decades
decē verborū seu theorematū aut nomiaz
Et in p̄mis docebimus qd̄ sit impulsus.

Decas prima

i

Impulsus nomen pus impositus
fuisse a motu locali tāq̄ notiori sē

sibus / sed trāslatū tāq̄ ad oēs alias motū
nes. ¶ Impulsus nomē p̄ncipali⁹ ipositus
fuisse motibz violētis q̄ naturalibz. sed ex
tendit aliq̄n etiā ad motiōes z naturales et
p̄ternaturales / aut supnaturales atq̄ volū
tarias. ¶ Impulsus nomē cū distiguit pro
prie captū / cōtractum esse ad p̄tiginē / mo
tus locales violētos. Sed extēdit ad ipos
z alios motus etiā nō locales vt dictū est.
quales tū sub tropo distigunt i tres. circu
larē / rectū et obliquū. ¶ Impulsus nomen
dicere large omnē motōem / cui⁹ terminus
aut p̄uatio q̄es noiāf. que duo dant̄ itelligi
in cantico marie. Deposuit potētes de sede
Deposuit ad motū / sedes p̄tinet ad q̄ctem
¶ Impulsus nomē z q̄ctis oppositē phos
agnomisse. q̄z allegat apls dictū egregium
loq̄ns atheniētibz de deo. in ipō viuim⁹ mo
uemur z sum⁹. spectat ly sum⁹ ad q̄ctē z sta
bilitatē. ¶ Impulsus nomē extēdi posse q̄
tis imprope valde ad omnē mutatōem eti
am qualis ē creatio / vl̄ aer⁹ subita illumia
tio. ¶ Impulsus nomē extēdi posse s̄z ipro
p̄rissime ad omnē opatōem quālibz intrin
secā z immanentē ita nō h̄re q̄ctē (marie i crea
tur) oppositā. Sic dicrem⁹ q̄ oīs res po
sita in loco suo naturali / se p̄mit z impellit
quodā mō in ipm. imo sic dicit phs q̄ deus
vnica opatōe summe delectat. q̄libet insup
res isto mō p̄pter suam opatiōem facta est.
sicut p̄pter sue p̄fectōis p̄suatōem si h̄z. vel
acq̄sītōem si n̄ habz. ¶ Impulsus nomē sic
extensum significare rē p̄fectiorē p̄ modum
q̄ctis in suo loco. q̄ p̄ modū mot⁹ ad suum
locū nō habitū. Est enī imp̄fectiōis in rebz
creatis q̄ in suis loc⁹ nō valeat imobili pō
dere se locare. Solus de⁹ est hmōi sicut so
lus est esse necesse / solus in seipo sicut in lo
co p̄po. nec auelli p̄t inde nec mutari. Se
cus de q̄libet creatura ad diuinā potentiaz
p̄parata. ¶ Impulsus nomē sic extēsum cō
ueniētē accipi de formatōe creaturaz p̄ di
uinā sapientiā. que ideo oībz mobilibz dici
tur mobilior. q̄ attingere a fine vsq̄ ad finē
fortiterq̄ disponere oīa suauit / in nūero pō
dere z mensura p̄dicat. ¶ Impulsus nomē
sic extensuz cui libz creature adaptari posse
z eo p̄fectius q̄ de p̄fectiōibus secūdis am
plius p̄cipiant z abūdanti⁹ suscipiant.

Decas secūda

c

Reaturas eo plus suscipit de ipul
su diuino quo p̄fectiores sunt pl⁹